

МЕТОДИКА ДИТЯЧОГО ХОРОВОГО НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ

Викладач – в. о. професора, заслужений працівник культури України, Величко Н.А.

Тема

Українська дитяча хорова література

Репертуар дитячого хору як основний фактор ефективності художньо-естетичного виховання. Види і жанри хорової творчості для дітей. Дитячі пісні, хорові мініатюри, народні пісні, дитячі опери, кантати для дитячого хору, дитячі хори в операх. Народна пісня, вітчизняна і зарубіжна класика, сучасні хорові твори і пісні як складові концертного репертуару дитячого хору. Творчість композиторів України для дітей. Воробкевич С.І. «Співаники». Лисенко М.В. Дитячі опери: Коза-Дерева; Пан Коцький; Зима і весна, або Снігова краля. Лисенко М.В. Молодощі. Леонтович М.Д. Обробки нар. пісень. Дитяча сцена з опери «На русалчин великдень». Стеценко К.Г. Колядки і щедрівки. Стеценко К.Г. Дитячі опери-казки: Лисичка, Котик і Півник; Івасик-Телесик. Козицький П.О. Весняна ораторія; кантата «Здрастуй, весно». Козицький П.О. «Десять шкільних хорів»; цикл «Волошки». Степовий Я.С. «Проліски». Людкевич С.П. Гагілка; Українська баркарола. Ревуцький Л.М. «Сонечко». Колесса Ф.М. «Шкільний співаник». Верховинець В.М. «Весняночка». Ярославенко Я.Д. «Співаник для шкіл народних». Композитори пісенного жанру: Кос-Анатольський А.Й., Філіпенко А.Д., Дремлюга М.В., Мясков К.О., Шаповаленко В.П. Автори музики для дітей: Завалішина М.С., Рожавська Ю.Г., Верменич В.М., Кармінський М.В. Музика до спектаклів, хорові цикли, вокально-симфонічні сюїти, пісні. Колодуб Ж.Ю. «Обробки пісень народів світу для дітей», хорові мініатюри. Фільц Б.М. як представник провідної дитячої лінії творчості. Дичко Л.В. – автор дитячих хорових кантат і духовної музики. Сучасні композитори-пісенники для дітей: Волонтир В., Кириліна І.Я., Чембержі М.І., Злотник О.І., Шевченко Ю.В., Мигай А.В., Л.Бутуханова, Л.Сивохіна, Солосич Т. та інші.

Питання для самоперевірки

1. Які основні принципи формування дитячого репертуару?
2. Які композитори писали дитячі опери? Назвати опери.
3. Які кантати написані композиторами для дітей?
4. Який внесок в дитячий репертуар зробили композитори початку ХХ століття?
5. Які композитори писали духовні твори для дитячого хору?
6. Які сучасні композитори-пісенники визнані педагогічною аудиторією і найчастіше звучать у хоровому виконавстві?

Завдання для самостійної роботи

1. Творчість сучасних українських композиторів для дітей.
2. Духовні твори для дитячого і жіночого хору сучасних українських композиторів.
3. Український репертуар для хорів хлопчиків та юнаків.

Семінарське практичне заняття на тему «Репертуар для дитячих хорів різного складу»

1. Підбір творів для різних складів хорів з наступним виконавським і методичним аналізом.
2. Гра на фортепіано партитур для дитячих хорів.
3. Виконання дитячих пісень (спів мелодії і гра супроводу)
4. Ілюстрація (спів і гра) хорових творів молодих сучасних композиторів.

Література

1. Горбенко С.С. Українська дитяча хорова література: Навчально-методичний посібник./ Сергій Семенович Горбенко. – К.: НПУ, 2001. – Ч.І. – 207 с. – (навчально-методичний посібник для вчителів шкіл різного типу та студентів вищих педагогічних навчальних закладів)
2. Горбенко С.С. Українська дитяча хорова література: Навчально-методичний посібник./ Сергій Семенович Горбенко. – К.: НПУ, 2004 – Ч.ІІ. – 270 с. – (навчально-методичний посібник для вчителів шкіл різного типу та студентів вищих педагогічних навчальних закладів)
3. Горбенко С.С. Дитяче хорове виховання в Україні: Навчально-методичний посібник. / Сергій Семенович Горбенко. – К.: ІЗМН, 1999. – 253 с. – С 21 – 32, С 110 – 250.

4. Зеленецька І.О. Репертуар хору як фактор розвитку і духовного збагачення особистості. / І.О.Зеленецька// Репертуар для дитячого та жіночого хору: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2008. – С 3 – 14.
5. Зеленецька І.О. Співає хор молодших класів: репертуарно-методичний посібник. / Ірина Олександрівна Зеленецька. – К., Музична Україна, 1976.
6. Зеленецька І.О. Співає хор старших класів: репертуарно-методичний посібник. / Ірина Олександрівна Зеленецька. – К., Музична Україна, 1977.
7. Іванова Л. Твори М. Леонтовича в школі./ Л.Іванова // Музика в школі. – К., 1987. – Вип. 2.
8. Іванова Ю.М. Дитяча хорова культура Харківщини останньої третини ХХ ст.: автореферат дис. на здоб. наук. ступ. канд. мист.: спец. 17.00 01. «Теорія і історія культури»/ Ю.М. Іванова. – Харків, 2001.
9. Кияновська Л.О. Українська музична культура: Навч. посіб. / Любов Олександрівна Кияновська.– Львів: Тріада плюс, 2008. – 344 с.: фото. – (навчальне видання)
10. Корній Л.П., Сюта Б.О. Історія української музичної культури: підручник для студентів вищих навчальних закладів: До 100-річчя Національної музичної академії України ім. П.І.Чайковського /Лідія Пилипівна Корній, Богдан Омелянович Сюта. – К.: НМАУ, 2011. – 736 с.: іл. – (навчальне видання)
11. Медведик Ю. Роль української духовно-пісенної творчості у вихованні підростаючих поколінь. / Ю.Медведик // Мистецтво та освіта. – К., 1997. – № 1.
12. Пилипчак М. Дитяче музичне виховання засобами традиційної народної пісні / М.Пилипчак // Українська музична газета. – К., 2008. – № 2.
13. Попов В.С. Русская народная песня в детском хоре. / В.С.Попов. – М.: Музыка, 1985.
14. Прокопов С.М. Проблеми репертуару в дитячому хорі на сучасному етапі/ С.М.Прокопов // Проблеми сучасності: культура, мистецтво, педагогіка: зб. наук. праць / Луган. держ. інст. культури і мистецтв, Харк. обл. метод. кабінет навч. закл. культ. і мист. – Луганськ, 2008. – Вип.11. – С 246 – 253.

Приклади репертуарних збірок

1. Волонтир В. З тобою Україно! Твори для дитячого хору / Володимир Волонтир. – Мукачєво: Карпатська вежа, 2003. – 48 с. – (нотне видання)
2. Мігай А. Подарунок: Пісні для дітей. / Алла Вілоріївна Мігай. – К.: Музична Україна, 2005. – 104 с. – (нотне видання)
3. Співає «Вогник»: репертуар дитячого хору/ Упор. Степаненко С.Г., Антощенко А.А. // вст. ст. Б.М.Фільц/ Упор. Світлана Григорівна Степаненко, Анатолій Анатолійович Антощенко – К.: Музична Україна, 1990. – 112 с. – (нотне видання).
4. Співають діти на уроках музики початкових класів: Навчально-методичний посібник: видання для організації дозвілля / Автор передмови і укладач нотного матеріалу І.О. Зеленецька. – Кам'янець – Подільський: Абетка, 2005. – 172 с. – (нотно-текстове видання)
5. Подоляночка. Обробки українських народних пісень для дитячого та жіночого хору: Навчально-репертуарний посібник / Укладач Зеленецька І.О. – Кам'янець – Подільський: ФОП Сисин О.В., 2007. – 172 с. – (навчальне видання)
6. Фільц Б. Духовні хорові твори (а сареПа) /Авт. вст. ст. Смоляк О. / Богдана Михайлівна Фільц. – Тернопіль: Астон, 2005. – 44 с. – (нотне видання)
7. Фільц Б.М. Зацвіла в долині червона калина. / Упоряд. і вст. ст. Л.Хлебнікової. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. – 56 с. – (навчальне видання)